

ØKONOMI

REGNSKAP 2019

Interiørbutikk i pluss

Nylig kunne interiørbutikken Åpent Hav på Tjøme melde om at årets sommer ble veldig bra etter en bekymringsfull tid da koronaen inntok landet for fullt. Linda Ellefsen var også optimistisk med tanke på resten av året for virksomheten på Haugsjordet. Dermed blir det spennende å se hvordan 2020-regnskapet blir. 2019-regnskapet for den relativt unge bedriften er sendt inn. Det forteller om en omsetning på tett på 1,1 million, og en pluss før skatt på 17.000 kroner. Det er slett ikke så verst med grønne tall for en butikk som startet opp først på våraparten i 2019.

Det de utvikler

Også for Nils Terje Ottestad i OBS Technology endret verden seg den 13. mars. Den kvelden ble han oppringt av en norsk anestesilege som jobbet i USA.

SVEN OTTO RØMCKE
red@oyene.no
416 98 620

Legen var opptatt av mangelen på respiratorer. Og han hadde hørt om pusteapparater Ottestad for mange år siden utviklet for dypvannsdykkere. Den amerikabosatte legen ville derfor at OBS umiddelbart skulle starte utvikling av en respirator basert på den teknologien

Etter det gikk det fort. Nils Terje Ottestad våknet et par netter senere med ideen om hvordan man kunne lage en helmekanisk respirator. Det ville kreve utvikling av spesielle typer ventiler. Men det er spesialiteten til OBS Technology.

Første modell 4. juni

OBS Technology trengte tilgang til solid medisinsk ekspertise, og Ottestad fikk kjennskap til den erfarne legen Knut Ole Sundnes (74). Han er pensjonert anestesilege, tidligere oberst og Forsvarets overlege i anesthesi. Han har opparbeidet seg betydelig kompetanse på anesthesi under feltforhold.

Der mangler man ofte det aller meste, og ikke minst enkle, driftssikre og flyttbare respiratorer. Ottestad og Sundnes møttes første gang 4. juni i år. Da kunne Ottestad demonstrere en såkalt funksjonsmodell som resultat av et forprosjekt støttet av Innovasjon Norge.

Det kom raskt penger fra staten. Og nå sto modellen der. Etter å ha sett modellen, sa den erfarne anestesilegen seg villig til å bli med på videreutviklingen. Han fremla raskt en rekke driftskriterier for den endelige respiratormodellen.

Øyene møtte de to sammen med OBS' tekniske sjef, Turid O. Johnsen, i september. Det var helt åpenbart at dykkertechnologien og feltmedisinen var gått opp i en høyere enhet.

Nå regner OBS med at en prøvekklar respirator er ferdig på nyåret. Det endelige produktet bør være ferdig sertifisert og klart for produksjon en gang mellom 2021 og 2022. Innovasjon Norge har i disse dager gitt støtte til ferdigutvikling.

For alle relevante situasjoner

- Utviklingsarbeidet blir krevende for oss, men vi har det meste av teknologien som skal til for å møte kriteriene Sundnes har utarbeidet, sier Nils Terje Ottestad.

- Det blir lagt vekt på at det endelige produktet kan fungere godt under alle relevante brukersituasjoner. Dette gjelder bruk på sykehus med god logistikk, i ambulanser og i krigssituasjoner hvor strømmen kan forsvinne når som helst.

Den endelige ventilatorutgaven blir ganske forskjellig fra ventilatorene som er kommersielt tilgjengelige i dag.

Sundnes forteller at de første overtrykksventilatorene ble utviklet i forbindelse med polioen på femtitallet. Inntil da hadde man bare undertrykksventilasjon, hvor pasienten lå i tank. Overtrykksventilering ble utført for hånd. Det var først med volumstyrt ventilatorer, som ble utviklet av den svenske oppfinneren Carl Gunnar Engström i 1950, at det tok av.

Fra respirator til ventilator

Den oppmerksomme leser har sett at Øyene nå har erstattet ordet respirator med ventilator, som er det vanligste begrepet innenfor medisinen.

En ventilator er ikke lenger en stor tank. Nå er den en enhet som forsyner pasienten med luft via et rør gjennom halsen.

Knut Ole Sundnes synes prosjektet er spennende av mange grunner.

- Det er mange som forsøker å komme inn på nødhjelpsmarkedet sykehusutstyr som er forminsket, og som er avhengig av en rekke faktorer, sier Sundnes. I felt er man avhengig av utstyr som kan tilpasses enhver situasjon, selv om du mistet strøm.

- De som forsøkte å selge feltrespirator-utstyr til meg da jeg

var Forsvarets overlege for anesthesi, skjønte ikke det. Det du lærer mest av, er når du arbeider for humanitære hjelpeorganisasjoner. På oppdrag for Forsvaret har jeg behandlet under 50 krigsskadede. På oppdrag for humanitære hjelpeorganisasjoner dreier det seg om 2000-3000. Kanskje flere.

Det kan alltid bli verre

- Den nyutviklede ventilatoren antas å bli ideell for sykehus i Afrika. Der har de ofte ikke det utstyret vi forbinder med et sykehus. Den lages også slik at den varer lenge og med en logistikk som gjør at små problemer kan løses raskt med lett tilgjengelige deler, sier Sundnes. Han har erfart at uansett hvor vanskelig logistikkisituasjonen er, kan den bli verre.

Målet er at ventilatoren skal være så sikker at den fungerer uansett situasjon.

Nils Terje Ottestad forteller at det har vært friske diskusjoner mellom ham og datter Turid O. Johnsen. For dem var det spennende at Knut Ole Sundnes tenker seg en enklere løsning enn det de hadde sett for seg.

Testes på gris først

- Hvem er de første som får se

dette?

- Forsvaret bør være interessert, og det gjelder hjelpeorganisasjonene. Alle verdens land trenger dette, men det er ikke sikkert de forstår det, sier Sundnes lett pessimistisk.

Teknisk sjef Turid O. Johnsen mener at den endelige versjonen av ventilatoren kan produseres hos OBS. Men volumet skal ikke bli stort før produksjonen må settes bort til andre.

Som alt annet medisinsk utstyr til medisinsk bruk, må også

ventilatoren testes grundig. I første omgang skjer det på dyr, og ofte er det gris. Så kommer tester på mennesker.

Uansett må ikke apparatet være for komplisert.

- Det gjelder å finne skjæringspunktet mellom det som er ønskelig og hva som er mulig innenfor en ramme som den man opplever i en krisesituasjon, sier militærlegen.

REGNSKAP 2019

Økt omsetning

Også Tjøme-butikken Helt Interiør meldte nylig om en bra sommer, med flere folk på øyene enn det pleier å være. Men hvordan gikk det egentlig med butikken i 2019? Jo, regnskapstallene forteller om en omsetning på 1.854.000 kroner. Det var en vekst på et par hundre tusen målt mot året før. Resultatet før skatt havnet på 30.000 i pluss, opp fra 16.000 i 2018. Heidi Jellum Johnsen er både eier og daglig leder her.

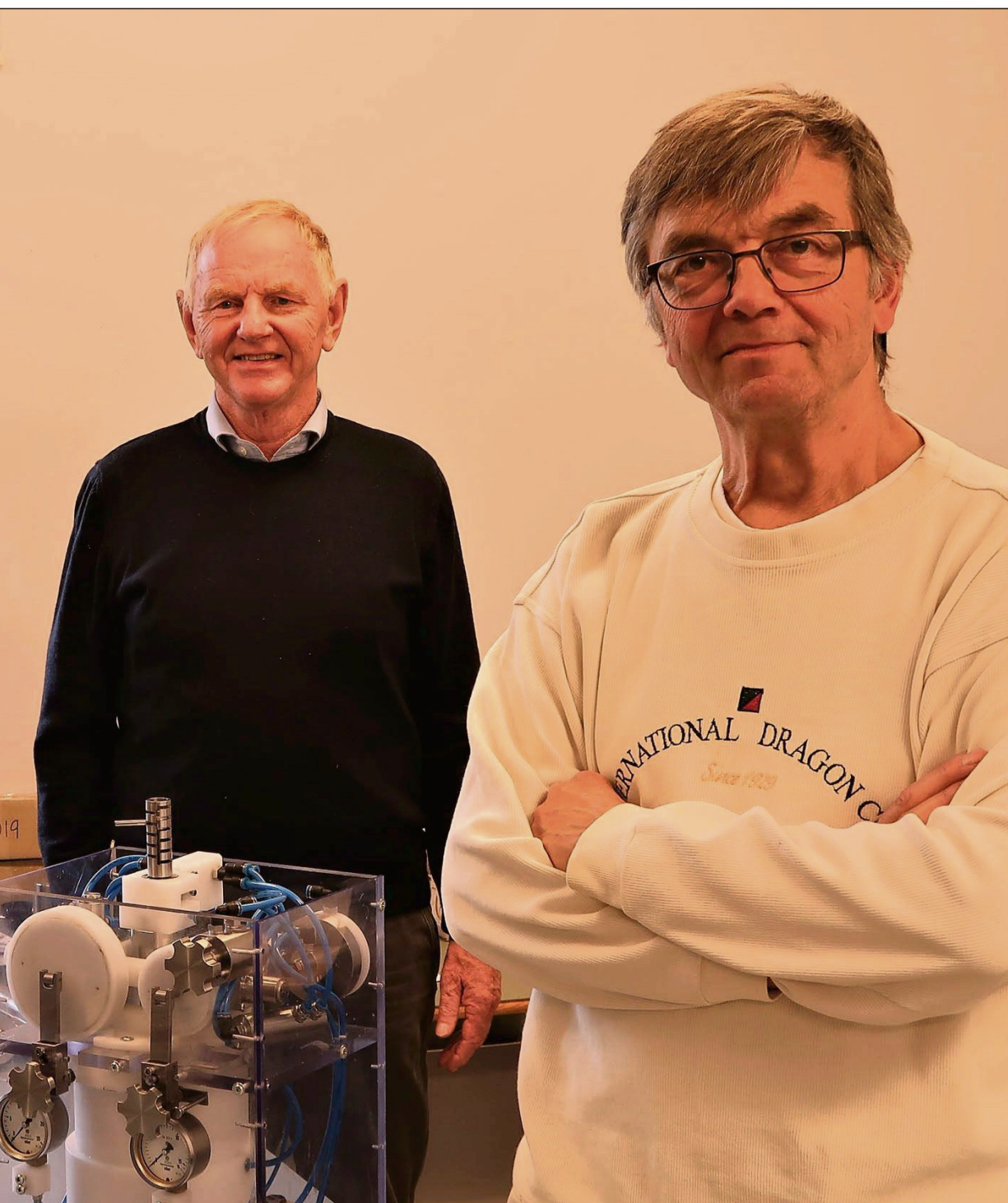
REGNSKAP 2019

Røde tall

På Torød Dagligvare, eller Joker på Torød, rundet omsetningen ti millioner også i 2019, nærmere bestemt cirka 10,3 millioner kroner. Det er ganske så stabilt målt mot 2018. Resultatet før skatt havnet på minus 157.000 kroner, som er dårligere enn i 2018 da de kunne glede seg over 97.000 kroner i pluss. Eiere av firmaet er Ali Hassan Hussain og Jamshed Aslam. Førstnevnte er også daglig leder.

kan redde liv

Like høy kvalitet som i offshore

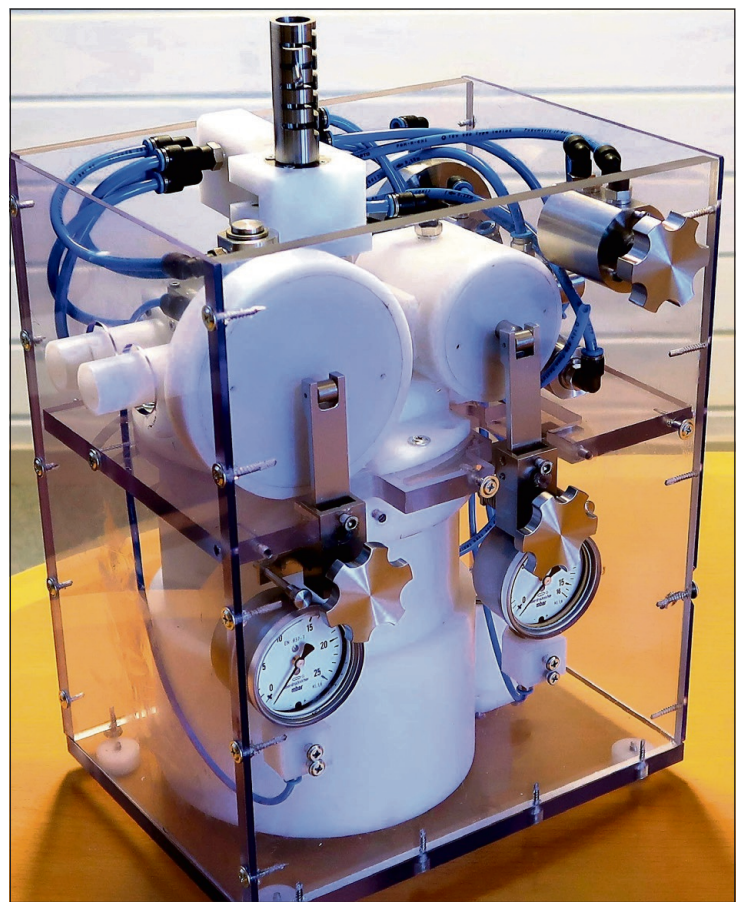
Nils Terje Ottestad synes det er morsomt at de nå kan bruke en del av teknologien som OBS utviklet for dypvannsdykking på slutten av åttitallet.

- Vi ønsker å produsere en ventilator, medisinsk utstyr, som er på høyde med kravene til kvalitet slik vi har møtt dem i dykking for oljeindustrien. Nå tar vi elementer som er tilpasset oljeindustrien, som brukes til noe helt annet.

Her har legen som har stått midt i krigen i enhver forstand, en interessant betraktning.

- Oljeindustrien har svært strenge krav til utstyr for dypvannsdykking i Nordsjøen. Hvis vi kan få like høy kvalitet på utstyr til operasjonssalene, er vi kommet langt. Og det vi ser her, representerer en løsning jeg ikke har sett i min tid som anestesilege.

RESPIRATORLAGET: Fra venstre Turid Ottestad Johnsen som er teknisk sjef for OBS Technology, OBS-grunnlegger og produktutvikler Nils Terje Ottestad og anestesilege Knut Ole Sundnes sammen med modellen. Fra 1979 har Knut Ole Sundnes vært involvert som anestesilege og lege i konfliktområder med begrensede ressurser. Fra 1996 til 2016 var han overlege og sjef for Forsvarets anestesi. **FOTO: SVEN OTTO RØMCKE**

MODELLEN: Slik som dette kommer det endelige produktet ikke til å se ut, men det vil inneholde stort sett de samme komponentene. Den blir liten, enkel å forholde seg til, selvforklarende og bygget inn i et klart plastdeksel. Dessuten er den bare avhengig av trykkluft. Og trykkluft er det enkelt å ta med seg eller produsere på stedet. **FOTO: SVEN OTTO RØMCKE**

Nøtterøy Tannhelse
- vi får deg til å smile

Gratis parkering

Tlf. 33 35 26 30

www.notteroytannhelse.no

- ✓ 7 tannleger
- ✓ Kort ventetid
- ✓ Trygge omgivelser
- ✓ Bred kompetanse

Nøtterøy Tannhelse
- vi får deg til å smile

Kjærnaesveien 13 A,
3142 Vestskogen